Předsedkyně Sněmovny na Tchaj-wanu: Jsme s Vámi, buďte s námi

28.3.2023 - | Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Vážený pane předsedo You Si-kchune, Vážené členky a členové Legislativního dvora, Vážení kolegové poslanci, Vážené dámy, vážení pánové, vzácní hosté,

Taťa dzao,

ač tisíce kilometrů vzdáleni a mluvící jinými jazyky, těžko bychom na světě našli země s tolika podobnostmi, jejichž lidé si tak rozumí.

Je pro mne ctí promluvit k vám při příležitosti naší návštěvy Tchaj-wanu. Jedná se o historicky první návštěvu předsedy Poslanecké sněmovny, tedy dolní komory, Parlamentu České republiky.

Vřelost Vašeho přijetí předčila veškerá naše očekávání.

Pane předsedo, kolegyně a kolegové, dovolte mi představit parlamentní delegaci z České republiky.

Dnes jsou tady s námi:

Pan Marek Benda, velký přítel a letitý podporovatel Tchaj-wanu, předseda poslaneckého klubu Občanské demokratické strany, předseda skupiny přátel Tchaj-wanu.

Pan Marek Výborný, předseda poslaneckého klubu jedné z nejstarších českých politických stran Křesťanské demokratické unie – České strany lidové.

Pan Pavel Žáček, předseda bezpečnostního výboru, historik specializující se na totalitní režimy, člen Občanské demokratické strany.

Pan Marek Ženíšek, předseda zahraničního výboru, význačný politolog a člen poslaneckého klubu strany TOP 09.

Pan Ondřej Lochman, předseda podvýboru pro dopravu, člen poslaneckého klubu hnutí Starostové a nezávislí.

Pan Ivan Jáč, člen poslaneckého klubu hnutí ANO 2011 a zároveň profesor Technické univerzity v Liberci.

Jak vidíte, jsou zde zastoupeny strany napříč politickým spektrem včetně opozice, což ukazuje, že ohledně vztahů s Tchaj-wanem panuje v naší legislativní komoře a v celé České republice konsenzus.

Kromě poslanců jsou v naší delegaci zastoupeni i představitelé řady ministerstev, vládních agentur, univerzit, municipalit, krajů, podnikatelů a jejich svazu. Jedná se o největší dosavadní delegaci z České republiky na Tchaj-wanu, čítá na 160 členů.

Vážený pane předsedo, milý příteli,

jedním z nejsilnějších zážitků z návštěvy Tchaj-wanu je pro mne naše setkání v Národním centru tradičního umění v I-lanu. Vaše hrdost na dílo, které se díky vaší osobní iniciativě podařilo vybudovat je zcela oprávněná.

Až se vrátíme do České republiky budeme všem vyprávět nejen co jsme zde viděli a zažili, ale doporučíme i návštěvu tohoto kouzelného místa. Jeho návštěva pro naše spoluobčany bude tím snazší, že přímé letecké spojení mezi Tchaj-wanem a Českem bude brzy realitou.

Vážení přítomní,

v historii většiny národů bychom našli okamžiky slávy, vzestupu, ale i výzev, které naši předci museli řešit. Jsem přesvědčena, že ti, kdo si skrze trnitou cestu vydobyli svobodu a demokracii, ji umí náležitě ocenit. Je ale naprosto nezbytné, abychom si svobody, demokracie a lidských práv nejen vážili a mluvili o nich, ale abychom dle těchto hodnot konali.

Dobře sami známe, že mnozí sice hodně o demokracii mluví, ale ve skutečnosti jim vyhovuje pravý opak svobodného zřízení. Mnoho autokratů a diktátorů, ať už těch minulých nebo současných, se zaštiťuje líbivými slovy o svobodě, a přitom nejsou s to obstát bez svých berliček v podobě útlaku, výhrůžek, či dokonce násilí.

Patřím ke generaci, která vyrůstala v Československu, posléze České republice, v devadesátých letech a s každým nádechem jsme tehdy vstřebávali i svobodu. V té samé době probíhal demokratizační proces i u vás, na Tchaj-wanu.

Svoboda projevu, svobodné volby, možnost rozhodovat o sobě, ale také za sebe zodpovídat, možnost studovat, co jsme si sami vybrali a pro co měli talent, svoboda pohybovat se nejen v rámci našeho státu, ale i jinde po světě… Mohlo se nám tak lehko stát, že bychom v mé generaci považovali tohle všechno za běžnou věc. Mohlo by nás šálit, že snad tyto možnosti mají všichni. A že my je budeme mít napořád. Nic však není vzdálenějšího pravdě.

Pokud si přestaneme těchto věcí vážit, začneme o ně o to rychleji přicházet. Pravděpodobně i bez toho, abychom to zpočátku vůbec zaznamenali.

To se bohužel mnohým stalo s natolik vzácnou hodnotou, jakou je bezpečí a život v míru. Naivně jsme si mysleli, nebo možná jen doufali, že se válka už do našich životů a našeho okolí nevrátí. Přesto jsme v posledním roce svědky krutého válečného konfliktu a bezostyšného porušení mezinárodního práva nedaleko od nás, na Ukrajině.

Abyste si uměli představit, jak blízké to pro nás Čechy je – z české východní hranice je to necelých 400 kilometrů na ukrajinský hraniční přechod. Jako kdybyste jeli z Tchaj-peje do Kao-šjungu.

Život však sestává z neustálého sledu tu větších, tu menších výzev. A dějiny píší lidé svými skutky, skrze tu více, tu méně nápadné příběhy.

Jeden konkrétní příběh z našich dějin vám chci přiblížit zejména. Věřím totiž, že nakonec na něm lze vidět blízkost Tchajwansko-českého souznění, onu shodu, o níž jsem se zmínila v úvodu.

21. srpna 1968 se lidé probouzeli často uprostřed tmavé noci do naprosto změněné reality. Do měst a vesnic naší země přijela Kremlem vyslaná okupační vojska. Okupace cizími vojsky trvala dalších více než 20 let. Ani po sametové revoluci, jak u nás nazýváme revoluční období, při němž padl komunistický totalitní režim, nebylo snadné se okupačních vojsk zbavit.

Proč vám zrovna tento příběh z našich dějin připomínám?

Další, kdo píše významný příběh dnešní doby, je prezident Ukrajiny Volodymyr Zelenskyj.

Když jsme loni v červnu v českém parlamentu prezidenta Ukrajiny Volodymyra Zelenského přivítali,

připomněl slova z léta 1968 – jsme s vámi, buďte s námi.

Parafrázoval tak verbální projev odporu tehdejší československé společnosti vůči okupantům. A my jsme pana prezidenta a statečně se bránící ukrajinský lid ubezpečili, že jsme s nimi.

Jsme vždy na straně pravdy, svobody, demokracie a mezinárodního práva. Uvědomujeme si, že nikdo na světě nežije izolovaný příběh, že se naše příběhy neustále prolínají. Uvědomujeme si, že ukrajinský lid bojuje i za naši svobodu, naše bezpečí.

Vážení přítomní, kolegyně a kolegové,

jakožto zákonodárci máme velkou zodpovědnost, kterou si jistě plně uvědomujeme. Lidé nám ve volbách svobodně svěřují moc, k níž se tato zodpovědnost pojí. Mám raději, když pojímáme tuto moc jako správu země. Dočasně dostaneme příležitost správy země a slibujeme, že tak budeme činit v duchu ústavy, jež předpokládá konání dle nejlepšího vědomí a svědomí. Každý z nás tak píšeme dnes a denně součást příběhu naší doby.

I naše české a tchajwanské příběhy se prolínají, a i na nás je zodpovědnost svobodu a demokracii rozvíjet.

A já bych na tomto místě, vážené kolegyně a kolegové, milý tchajwanský lide, Vás chtěla ubezpečit, že jsme s vámi už nyní a budeme s vámi i nadále. Za všech okolností. Protože vy jste s námi, my jsme s vámi.

https://www.psp.cz/sqw/cms.sqw?z=17258